

25.04.2017

OTJ/6

§ 50

Opetuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Paavo Arhinmäen ym. valtuustoaloitteesta lasten ja nuorten liikuntamahdollisuuksien kehittämiseksi

HEL 2017-001307 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Opetuslautakunta pitää tärkeänä aloitteessa esitettyjä huomioita liikunnan ja harrastusmahdollisuuksien merkityksestä jokaisen lapsen ja nuoren terveille kasvuille ja kehitykselle. Lisäksi aloitteessa kiinnitetään huomiota, että toimintaa olisi ympäri vuoden ja harrastamisen hinta ei olisi rajaava tekijä harrastukseen hakeutumisessa.

Opetuslautakunta pitää tärkeänä aloitteessa mainitun selvityksen tekemistä.

Kaupungin johtamisuudistus

Kaupungin johtamisrakenteen uudistus on mahdollisuus uusien toimialojen välillä löytää asiakaslähtöisiä toimintamalleja tukemaan lasten ja nuorten fyysisen aktiivisuuden mahdollisuuksien ja huomioonottamisen lisäämistä kaikissa kaupungin lapsia ja nuoria koskevissa palveluissa.

On tärkeää, että kaupungin uudet toimialat jatkavat jo olemassa olevaa yhteiskehittelyä yhdessä kaupallisten ja yleishyödyllisten toimijoiden kanssa ei ammattimaisten liikuntaharrastusten toimintaedellytysten turvaamiseksi. Kehittämistyössä tulee hyödyntää jo olemassa olevia laajoja toimijaverkostoja ja viranomaisyhteistyötä.

Kaupungin tavoitteiden näkökulmasta on tärkeää huomioida lasten ja nuorten fyysisen aktiivisuuden mahdollisuuksien lisääminen kaikissa lapsiin kohdistuvissa palveluissa.

Koulut

Lasten ja nuorten liikuntasuosittelun mukaan alle kouluikäisten tulisi liikkua reippaasti, monipuolisesti ja ikään sopivalla tavalla vähintään kaksi tuntia päivässä. Kouluikäisille tällaista liikuntaa suositellaan vähintään 1–2 tuntia päivässä. Nämä liikunnan minimisuositukset eivät kuitenkaan toteudu kaikkien suomalaislasten osalta.

Liikunnallinen elämäntapa on huomattavasti helpompi toteuttaa, kun se omaksutaan jo lapsuuden perheessä ja koulussa. Liikunnan edistämi-

seen tarvitaan uusia innovatiivisia keinoja, jotta voidaan kasvattaa hyväkuntoisia ja terveitä sukupolvia. Alakouluikässä omatoiminen arkiliikunta on tärkeä osa kokonaisliikuntaa. Lisäksi liikuntaa tulee lisätä lasten ja nuorten omat mieltymykset ja päämäärät huomioiden. Kouluilla on parhaat edellytykset koko ikäluokan tavoittamiseen ja liikunta-aktiivisuuden turvaamiseen.

Lasten ja nuorten reippaan liikunnan lisääminen 1–2 tuntiin päivässä on tavoite, jonka toteuttamiseen tarvitaan koulujen ja huoltajien lisäksi myös liikuntaseurat ja matalan kynnyksen liikunnan tarjonta. Koulujen kerhotoiminta ja alkuopetusikäisten aamu- ja iltapäivätoiminta tarjoavat luonnollisia päivittäisiä liikuntakokemuksia koulupäivän aikana.

Uusi opetussuunnitelma tukee aktiivisen ja toiminnallisen koulupäivän rakentumista. Koulujen olosuhteiden ja sisällöllisten ainekokonaisuuksien kehittäminen sekä oppilaiden aktiivinen rooli oman koulupäivän muodostumisessa vaikuttavat yhdessä liikuntamyönteisen toimintakulttuurin rakentumiseen.

Helsingin kaupungin kaikki peruskoulut ovat rekisteröityneet valtakunnalliseen Liikkuva koulu -ohjelmaan vuonna 2016. Liikkuva koulu -ohjelma on osa Suomen hallituksen osaamisen ja koulutuksen kärkihanketta. Opetusvirasto ja liikuntavirasto sitoutuivat hankkeeseen vuonna 2012. Tärkeässä roolissa on ollut järjestökentän kanssa yhteisten toimintamallien rakentaminen kouluissa. Koulujen tasolla tavoitteena on ollut auttaa ja tukea koulujen omia muutosprosesseja ja löytää erilaisia kuhunkin kouluun sopivia liikkumista ja aktiivista oppimista tukevia ratkaisuja ja toimintamalleja. Helsingin toimintamalli jakautuu ennen ja jälkeen koulupäivän toimintaan, välituntitoimintaan ja toiminnallisiin oppitunteihin.

Liikunnan ja kansanterveyden edistämissätiö LIKES on julkaissut Liikkuva koulu -ohjelman seurantatutkimuksen Muutoksia liikkuvissa kouluissa 2013–2015.

Päätulokset:

- Oppilaiden fyysinen aktiivisuus lisääntyi.
- Suositusten mukaan liikuttujen päivien määrä kasvoi, erityisesti vähän liikkuvilla yläkoululaisilla.
- Tyttöjen vapaa-ajan liikunta lisääntyi, erityisesti vähän liikkuvilla.
- Yläkoulussa välituntien vietto ulkona yleisty.
- Välituntiliikunta lisääntyi erityisesti vähän liikkuvilla yläkoululaisilla.

Pääpaino vuoden 2017 Liikkuva koulu -toimenpiteissä on koulujen toimintaolosuhteiden kehittäminen toiminnallisen oppimisen tueksi sekä opettajien osaamisen kehittäminen ja tietoteknologian hyödyntäminen fyysisen aktiivisuuden lisäämiseksi. Etelä-Suomen aluehallintoviraston

vuonna 2016 teettämässä koulujen pihakartoituksessa helsinkiläisten koulujen pihat ovat valtakunnalliseen tasoon tarkasteltuna heikoimmat. Koulupihojen kehittäminen tukee toiminnallisen oppimisen ja välituntiliikunnan toteutumista. Koulujen pihoja kehitetään yhdessä liikuntatoimen kanssa palvelemaan lähiliikuntapaikan tarpeita. Liikunnan lisääminen koulupäivän yhteyteen edellyttää, että koulujen ja oppilaitosten liikuntasalit ovat monipuolisia. Jokaisessa koulussa tai sen välittömässä läheisyydessä tulee olla liikuntasali. Koulujen liikuntatilojen varaukset ja hallinnointi siirtyy 1.6.2017 alkaen liikuntapalveluiden varausjärjestelmään. Tällä edistetään asukkaiden mahdollisuuksia käyttää kaupungin eri tiloja liikunnan harrastamiseen.

Lausunnon terveys- ja lapsivaikutukset

Lasten ja nuorten harraste- ja liikuntamahdollisuuksien kehittäminen edistää kaikkien lasten ja nuorten hyvinvointi ja terveyttä.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Leena Palve-Kaunisto, erityissuunnittelija, puhelin: 310 86809
leena.palve(a)hel.fi

Liitteet

1 Arhinmäki Paavo ym. valtuustoaloite kvsto 1.2.2017 asia 47

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Opetuslautakunnalta on pyydetty lausuntoa valtuutettu Paavo Arhinmäen ym. tekemästä valtuustoaloitteesta. Aloitteessa ehdotetaan selvityksen laatimista lasten ja nuorten liikuntamahdollisuuksien parantamisesta. Selvityksessä tulee arvioida kaupungin mahdollisuuksia avata omia sisäleikkipuistoja. Lisäksi selvityksessä tulisi kiinnittää huomiota omien liikuntapaikkojen tasoon ja hinnoitteluun.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

25.04.2017

OTJ/6

Leena Palve-Kaunisto, erityissuunnittelija, puhelin: 310 86809
leena.palve(a)hel.fi

Liitteet

1 Arhinmäki Paavo ym. valtuustoaloite kvsto 1.2.2017 asia 47

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Opetuslautakunta 28.03.2017 § 42